

ROZHODOVANIE O OSLOBODENÍ OD SÚDNYCH POPLATKOV

Pri rozhodovaní o oslobodení účastníka konania od súdnych poplatkov musí súd primerane vyvažovať záujem štátu na vyberaní súdnych poplatkov a záujem účastníka konania, ktorý si uplatňuje právo na súdnu ochranu.

(Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 11/2010 zo 16. septembra 2010)

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. septembra 2010 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza o sťažnosti F. F., K., zastúpeného advokátom JUDr. J. H., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 CoZm/1/2009-56 z 24. septembra 2009 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo F. F. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 CoZm/1/2009-56 z 24. septembra 2009 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 CoZm/1/2009-56 z 24. septembra 2009 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě l š i e k o n a n i e .

3. Krajský súd v Košiciach j e p o v i n n ý u h r a d i ť F. F. t r o v y p r á v n e h o z a s t ť u p e n i a v s u m e 245,72 € (slovom dvestoštyridsaťpäť eur a sedemdesiatdva centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. H., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :**I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. decembra 2009 doručená sťažnosť F. F., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. H., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 29 Zm/55/2007-38 z 18. februára 2009 a uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 CoZm/1/2009-56 z 24. septembra 2009 v konaní o povinnosti zaplatiť zmenkovú sumu 2 803 000 Sk s príslušenstvom.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti okrem iného uviedol:

„OS Košice I. uznesením z 18. 02. 2009 sp. zn. 29 Zm/55/2007-38 konanie v právnej veci žalobcu F. F. proti žalovanému P. K., nar. ..., Bytom K. o zaplatenie 93.042,55 EUR s prísl. zastavil a účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania.

KS v Košiciach uznesením z 24. 09. 2009 sp. zn. 4 Co Zm/1/2009-56 uznesenie súdu prvého stupňa v predmetnej veci potvrdil a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Sťažovateľ vidí porušenie svojho práva na spravodlivý proces predovšetkým v nesprávnom výklade a aplikácii ust. § 138 Občianskeho súdneho poriadku (OSP).

Sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len Súd) z 19. 06. 2001 č. 282249/95 a z 26. 07. 2005 č. 73547/01. V druhom spomenutom rozhodnutí Súd uviedol, že celková výška súdneho poplatku, ktorú mali sťažovatelia zaplatiť presiahla viac ako päťnásobne výšku priemernej mesačnej mzdy v Poľsku v predmetnom čase. Súd tiež konštatoval, že podľa poľského práva oslobodenie od súdneho poplatku možno kedykoľvek zrušiť, ak dôvod oslobodenia zanikol (v SR je obdobná úprava zakotvená v § 138 ods. 2 OSP). Súd vyslovil názor, že súdne orgány nezabezpečili primeranú rovnováhu medzi záujmom štátu na vyberaní súdnych poplatkov na jednej strane a záujmom sťažovateľov na potvrdení správnosti ich nároku prostredníctvom súdov na strane druhej. Aj z uvedených dôvodov Súd rozhodol, že uloženie súdnych poplatkov sťažovateľom predstavovalo neprimerané obmedzenie ich práva na prístup k súdu. Preto konštatoval, že došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru.

So zreteľom na viaceré rozhodnutia Súdu ohľadne súdnych poplatkov sťažovateľ má za to, že okresný súd žiadal zaplatenie poplatku vo výške odporujúcej príslušným ustanoveniam zák. č. 71/1992 Zb., OSP a judikatúre Súdu, ktorou je Slovenská republika viazaná.

Z obsahu spisu je pritom nepochybné, že celková výška súdneho poplatku 84.090,- Sk, čo predstavuje 2.791,28 EUR, presahuje viac ako osemnásobne výšku mesačného dôchodku sťažovateľa. ...“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd jeho sťažnosť po predbežnom prerokovaní prijal na ďalšie konanie a aby vo veci samej prijal tento nález:

„1. Základné právo F. F. upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru a v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Okresného súdu Košice I. v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Zm/55/2007 a rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 4 CoZm/1/2009 porušené bolo.

2. Zrušuje uznesenie Okresného súdu Košice I. zo dňa 18. 02. 2009 sp. zn. 29 Zm/55/2007-38 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 24. 09. 2009 sp. zn. 4 CoZm/1/2009-56 a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.“

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), a keďže nezistil dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, uznesením č. k. IV. ÚS 11/2010-7 z 21. januára 2010 ju v časti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 4 CoZm/1/2009-56 z 24. septembra 2009, prijal na ďalšie konanie.

Predseda krajského súdu na výzvu ústavného súdu z 8. februára 2010 odpovedal vyjadrením z 26. februára 2010 (sp. zn. 1SprV/122/2010), v ktorom k prijatej sťažnosti sťažovateľa okrem iného uviedol:

„... Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 24. septembra 2009 č. k. 4 CoZm/1/2009-56 potvrdil uznesenie Okresného súdu Košice I zo dňa 18. 2. 2009 č. k. 19 Zm/55/2007-38, ktorým konanie zastavil s tým, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

Krajský súd v Košiciach rozhodnutie odôvodnil tým, že súd vyzval navrhovateľa dňa 18. 9. 2007 o predloženie potvrdenia o majetkových pomeroch spolu s aktuálnym výmerom zo sociálnej poisťovne o výške dôchodku. Navrhovateľ na výzvu súdu nereagoval a súd uznesením č. k. 29Zm/55/2007-14 zo dňa 16. 11. 2007 nepriznal navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ odvolanie a predložil súdu vyplnené potvrdenie o jeho majetkových pomeroch. O odvolaní navrhovateľa rozhodol Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací uznesením č. k. 1 CoZm/1/2008-25 zo dňa 29. 8. 2008, ktorým zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že navrhovateľovi priznal oslobodenie od súdneho poplatku za návrh vo výške 50%. V intenciách uznesenia odvolacieho súdu vyzval prvostupňový súd navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podanú žalobu vo výške 84 090, 00 Sk (2 791, 28 €). Výzva na zaplatenie súdneho poplatku bola doručená právnomu zástupcovi navrhovateľa dňa 29. 5. 2008 podľa doručky, avšak súdny poplatok nebol zaplatený v stanovenej lehote. Súd z vyššie uvedených dôvodov a s poukázaním na citované zákonné ustanovenie konanie zastavil.

Sťažovateľ v sťažnosti zo dňa 20. 12. 2009 uviedol, že vidí porušenie svojho práva na spravodlivý proces predovšetkým v nesprávnom výklade a aplikácii ust. § 138 O. s. p.

Sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len EŠLP) z 19. 6. 2001...

Krajský súd v Košiciach navrhuje sťažnosť zamietnuť z týchto dôvodov:

Nepriзнание oslobodenia od platenia súdnych poplatkov účastníkovi konania, hoci sú splnené podmienky pre oslobodenie, má za následok, že súd týmto postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom, čo je dovolacím dôvodom podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Sťažovateľ túto zákonnú možnosť podať dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu využil a proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18. 2. 2009 č. k. 29Zm/55/2007-37, ktorým súd konanie zastavil s tým, že účastníci nemajú právo na náhradu konania, podal odvolanie.

... Spis bol dňa 3. 2. 2010 zaslaný na NS SR na rozhodnutie o dovolaní, ktoré podal sťažovateľ.“

Právny zástupca sťažovateľa vo vyjadrení k stanovisku predsedu krajského súdu v podaní z 1. apríla 2010 (doručenom ústavnému súdu 6. apríla 2010) okrem iného uviedol:

„Súdny poplatok za žalobu podanú sťažovateľom (žalobcom) aj po znížení o 50% podľa rozhodnutia krajského súdu predstavuje 2.791,28 euro (84.090,- Sk)... Súdom určený poplatok v okolnostiach prípadu je viac ako 4-násobok priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky. Sťažovateľov

mesačný príjem (301,- euro) je o vyše polovicu nižší ako priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky, súdny poplatok je teda neprimerane vysoký a z hľadiska jeho príjmu a majetkových pomerov je celkom vylúčené, aby sťažovateľ súdom určený poplatok mohol v súdom ustanovenej lehote zaplatiť.“

Sťažovateľ súčasne oznámil ústavnému súdu, že netrvá na ústnom prerokovaní sťažnosti.

Z podania sťažovateľa doručeného ústavnému súdu 27. apríla 2010 ďalej vyplynulo, že sťažovateľ podal 25. novembra 2009 dovolanie proti uzneseniu krajského súdu č. k. 4 CoZm/1/2009-56 z 24. septembra 2009 prostredníctvom okresného súdu, ktoré 26. apríla 2010 vzal v celom rozsahu späť. Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o dovolaní sťažovateľa zastavil 31. mája 2010.

V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že sťažovateľ napriek svojmu právnenému zastúpeniu doručil ústavnému súdu sťažnosť, v ktorej absentovala informácia o tom, že už v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu sťažovateľ podal vo veci dovolanie. O tejto skutočnosti sa ústavný súd dozvedel až po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie z vyjadrenia predsedu krajského súdu. Dovolanie predložil sťažovateľ ústavnému súdu na jeho výzvu a priložil k nemu aj späťvzatie dovolania. Uvedenie nepravdivých alebo neúplných údajov v sťažnosti môže byť pri prísne formalistickom prístupe dôvodom na jej odmietnutie už pri ich predbežnom prerokovaní a po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie môže byť dôvodom na nevyhovenie sťažnosti. Navyše, takýto postup nekorešponduje s § 18 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať uvedené základné právo účastníkov garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy a právo v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom.

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Z konštantnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotnými rozhodnutiami došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00) a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodiť z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 4 CoZm/1/2009 z 24. septembra 2009. K porušeniu uvedených práv sťažovateľa malo dôjsť tým, že krajský súd svojím uznesením sp. zn. 4 CoZm/202/2009 z 24. septembra 2009 v odvolacom konaní potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 29 Zm/55/2007-38 z 18. februára 2009, ktorým bolo zastavené konanie v právnej veci sťažovateľa proti žalovanému P. K. o zaplatenie sumy 93 042,55 € s príslušenstvom.

Sťažovateľ vidí „porušenie svojho práva na spravodlivý proces predovšetkým v nesprávnom výklade a aplikácii ust. § 138 Občianskeho súdneho poriadku (OSP). ... So zreteľom na viaceré rozhodnutia Súdu (Európskeho súdu pre ľudské práva, pozn.) ohľadne súdnych poplatkov sťažovateľ má za to, že okresný súd žiadal zaplatenie poplatku vo výške odporujúcej príslušným ustanoveniam zák. č. 71/1992 Zb., OSP a judikatúre Súdu, ktorou je Slovenská republika viazaná.“ Sťažovateľ poukázal na to, že vo viacerých prípadoch „Súd rozhodol, že uloženie súdnych poplatkov sťažovateľom predstavovalo neprímerané obmedzenie ich práva na prístup k súdu. Preto konštatoval, že došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru.“

Uznesenie krajského súdu č. k. 4 CoZm/1/2009-56, ktorým tento súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, argumentuje v uvedených súvislostiach takto:

„Súd po doručení návrhu na začatie konania sa najskôr zaoberá vyriešením otázky zaplatenia súdneho poplatku, a až potom ako si poplatník túto zákonnú povinnosť splní, môže robiť ďalšie úkony, ktoré smerujú ku konaniu vo veci samej. Navrhovateľovi muselo byť z obsahu uznesenia Krajského súdu v Košiciach č. k. 1 CoZm/1/2008-25 zo dňa 29. 2. 2008, ktorým mu bolo priznané čiastočné oslobodenie od súdneho poplatku vo výške 50 %, logicky zrejme, že ak tento súdny poplatok vo výške 2.791,28 eur v lehote 10 dní, od kedy bol na jeho zaplatenie vyzvaný a súčasne poučený o možnosti zastavenia konania v prípade jeho nezaplatenia, súd prvého stupňa konanie z tohto dôvodu zastaví.“

Z uvedených dôvodov preto odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie ako vecne správne (§ 219 O. s. p.).“

Relevantná právna úprava, ktorú aplikoval krajský súd, obsahuje možnosť uváženia vo vzťahu k súdnemu poplatku v konkrétnom prípade, ako to vyplýva zo znenia § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“): „Na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.“

Zo stabilizovanej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že ESLP za súčasť práva na spravodlivé súdne konanie výslovne považuje aj primeranosť výšky súdneho poplatku, keďže «výška poplatku vo svetle okolností konkrétneho prípadu vrátane sťažovateľovej spôsobilosti zaplatiť poplatok, a fáza konania, v ktorej došlo k obmedzeniu, predstavujú faktory, ktoré sú... pri určovaní, či osobe bolo dostupné právo na prístup a či sa jej dostalo „vypočítania súdom“ (T. – M. a A... Príliš vysoký súdny poplatok, ktorý znemožňuje poskytnutie súdnej ochrany uplatnenému právu, znamená porušenie ochrany priznanej čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd» (porovnaj: K. v. Poľsko, sťažnosť č. 28249/95 z 19. júna 2001, § 60; mutatis mutandis J., J. v. Poľsko, sťažnosť č. 73547/01 z 30. novembra 2005, § 60; K. v. Poľsko, sťažnosť č. 71731, § 45).

Ústavný súd sa už k výkladu a aplikácii § 138 OSP vyjadril vo svojej rozhodovacej činnosti (II. ÚS 179/2010).

Podľa názoru ústavného súdu z ustanovenia § 138 ods. 1 OSP možno vyvodiť, že je v záujme účastníka konania, ktorý sa oslobodenia od súdnych poplatkov (či už čiastočného, alebo úplného) domáha, preukázať, že spĺňa zákonom ustanovenú podmienku, podľa ktorej jeho pomery odôvodňujú priznanie oslobodenia. Sťažovateľ

túto podmienku splnil už v konaní o odvolaní, v nadväznosti na čo mu krajský súd znížil sumu súdneho poplatku na 50 % (2 791,28 €), ktorá aj po znížení presahovala osemnásobok dôchodku sťažovateľa.

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu „Ústavne konformný výklad právnej normy, resp. výklad právnej normy (a teda aj § 138 ods. 1 OSP, pozn.) vôbec nemôže siahť tak ďaleko, aby sa dostal do rozporu so znením, resp. so zmyslom vykladaného normatívneho textu. V takomto prípade by totiž už nešlo o výklad, ale o faktickú novelizáciu právnej normy.“ (II. ÚS 244/09).

V nadväznosti na uvedené ústavný súd skonštatoval, že krajský súd sa pri rozhodovaní v otázke súdneho poplatku dôsledne nevyrovnal s konkrétnymi okolnosťami prípadu sťažovateľa a vychádzal iba z formálnej citácie príslušných ustanovení právnych predpisov o úprave súdnych poplatkov. Vo svojom právnom názore nezohľadnil miesto základného práva na súdnu ochranu v demokratickej spoločnosti a nezaistil primeranú vyváženosť medzi záujmom štátu na vyberaní súdnych poplatkov na jednej strane a záujmom sťažovateľa na obhájení svojho práva prostredníctvom všeobecného súdu. Krajský súd týmto postupom a rozhodnutím porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1 (čl. 127 ods. 1 ústavy), a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Keďže napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 4 CoZm/1/2009 z 24. septembra 2009 došlo k porušeniu označených základných práv sťažovateľa, ústavný súd toto uznesenie zrušil (čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde) a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie [čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde]. V tomto bude viazaný právnym názorom ústavného súdu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde) a jeho povinnosťou bude najmä odstrániť vytykané nedostatky a rešpektovať relevantné ústavné princípy.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ nežiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ústavný súd sa preto touto otázkou nezaoberal.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s právnym

zastupovaním advokátom JUDr. J. H., K. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2008, ktorá bola 695,41 € (20 950 Sk), keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2009. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v sume 231,82 € (za dva úkony právnej služby) a 2 x 6,95 € režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Úhrada bola priznaná v celkovej sume 245,72 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

